

gent:

Visie

Gezinsopvang

Missie

Vol enthousiasme en met open blik creëren onze teams samen met de ouders – want zij zijn onze onmisbare partners – een uitdagende leefwereld waarin alle kinderen op unieke wijze openbloeien.

Inleiding

De gezinsopvang van Stad Gent staat open voor alle kinderen en hun ouders. **Gelijkwaardigheid** en respect voor diversiteit door socio-culturele afkomst, huidskleur, extra zorgbehoefte, religie, taal, sekse en politieke of andere overtuigingen, kenmerken onze opvang. Zo vervullen we de sociale, pedagogische en economische functie van de kinderopvang.

De gezinsopvang is een plaats van en voor kinderen tussen 0 en 12 jaar. Er is ruimte voor **flexibele** en occasionele opvang. Het is een plaats waar kinderen zich **goed voelen**, zich thuis voelen en waar er een kinderbegeleider is die door hen geboeid is, voor hen zorgt en hen begrijpt. Een plaats waar ze met hun vrienden kunnen spelen en waar ze graag naartoe komen omdat er zoveel te beleven valt. Een plaats waar er een rijk aanbod is aan speelgoed en aan diverse activiteiten.

De gezinsopvang is ook een plaats van en voor ouders, die als eerste opvoeders een evenwaardige partner zijn in de opvoeding van hun kind in de gezinsopvang.

De gezinsopvang draagt bij aan de totale ontwikkeling van kinderen. We willen dit bereiken door een kwalitatief hoogstaande opvang te bieden.

De begeleiding van de kinderen gebeurt door professionele kinderbegeleiders. Via bijscholing en teamoverleg blijven ze op de hoogte van nieuwe inzichten in de ontwikkeling van kinderen, zowel individueel als in groep. Via samenwerking met de buurt, buurtorganisaties, nabijgelegen scholen en opvang helpen ze kinderen en ouders mee op weg om hun plekje te vinden in de grotere wereld.

Met deze brochure stellen we de visie voor van de gezinsopvang van de Stad Gent, die de basis vormt voor elke werking. Daarbinnen legt elke kinderbegeleider zijn specifieke accenten binnen zijn gezinsopvang.

Inhoud

Het kind	9
Het welbevinden van kinderen staat centraal	9
Betrokkenheid	11
Begeleidershouding	13
De ouders	15
De eerste en belangrijkste partners in de opvang	15
Samen leven – ouders als partner in de opvoeding	17
Samen doen – ouders als partners in de gezinsopvang	19
Samen denken en beslissen – ouders als partners in het beleid	21
Het team	23
Warme en betrokken professionals	23
Samenwerking met anderen	25
Je hebt een dorp nodig om een kind op te voeden	25
Samenwerking met familie	27
Samenwerking met de burens, de buurt en buurtinstanties	29

Het kind

HET WELBEVINDEN VAN KINDEREN STAAT CENTRAAL

Bij de kinderbegeleider staat het welbevinden van elk kind centraal. Dat houdt in dat er zorg en aandacht is voor de **gezondheid** en de **veiligheid** van de kinderen, zodat ze zich goed in hun vel voelen. De kinderbegeleider engageert zich ertoe een hechte **vertrouwensrelatie** op te bouwen met elk kind. Dit door een sensitief-responsieve en kindgerichte houding, door het bieden van aandacht, genegenheid, bevestiging, troost en continuïteit.

De kinderbegeleider speelt in op de individuele ontwikkelingsbehoeften, met respect voor het ritme van elk kind. De gezellige en huiselijke gezinssituatie, met aandacht voor hygiëne, gezonde en lekkere voeding, dragen bij tot het thuisgevoel, net zoals de kleinschaligheid en de **geborgenheid** van de gezinsopvang met een continu aanwezige vertrouwenspersoon. Zo voelen kinderen zich opgenomen in de groep en leren ze er samenleven vanuit een hechte band met de andere kinderen en familie van de kinderbegeleider. De kinderen beleven plezier aan hun dagelijkse ontdekkingen, aan elkaar en aan de mensen om zich heen.

BETROKKENHEID

Naast het welbevinden staat ook de betrokkenheid van de kinderen centraal. De kinderbegeleider biedt de kinderen de nodige **ontwikkelingskansen** en daagt hen uit om geboeid en geconcentreerd tot spel te komen. De kinderbegeleider prikkelt de kinderen om de wereld te verkennen en te **onderzoeken** met al hun zintuigen, vb. het aanbieden van verschillende materialen, het ontdekken van de tuin, ruimte voor spel en fantasie, verhalen en liedjes. De **vrije keuze** staat hierbij voorop.

De huiselijke setting nodigt kinderen uit tot actieve betrokkenheid in het huishouden. Kinderen helpen mee met het bereiden van de maaltijd, met de vaat, met de was en de plas, met het opruimen enz. Eigen aan de gezinsopvang is dat kinderen spelenderwijs tot **zelfstandigheid** komen, dat kinderen actief participeren in de opvang en dat kinderen creatief naar oplossingen zoeken in samenspel met andere kinderen. Kinderen worden hierbij ondersteund door de kinderbegeleider.

De betrokkenheid van een kind tot een kleine groep van kinderen van verschillende leeftijden, is kenmerkend voor de gezinsopvang. Kinderen leren respectvol en verdraagzaam met elkaar om te gaan.

BEGELEIDERSHOUDING

De kinderbegeleider schept een **veilig** en **warm nest**, met aandacht voor rust en structuur. De kinderbegeleider werkt met veel liefde en toont genegenheid. De kinderbegeleider benadert de kinderen met veel **geduld** en **empathie**, vanuit een **rustige** en **warme attitude**, een open en positieve geest en met aandacht voor positief benoemen. De kinderbegeleider heeft oog voor elk kind individueel en voor de verschillen en gelijkenissen tussen de kinderen. De kinderbegeleider observeert de kinderen en houdt rekening met hun dag- en ontwikkelingsritme, hun gewoonten en hun rituelen.

Structurele dagtaken, zoals verzorging, maaltijden,... worden op een huiselijke, gezellige manier ingericht tot volwaardige gezinsactiviteiten. De kinderbegeleider neemt hiervoor de tijd, zodat kinderen ten volle kunnen genieten.

De ouders

DE EERSTE EN BELANGRIJKSTE PARTNERS IN DE OPVANG

Jonge kinderen vinden het fijn als **thuis** en **opvang** elkaar aanvullen, als het geen gescheiden werelden zijn. Ze vinden het prettig als ze ervaren dat hun ouders en kinderbegeleider samen zorg voor hen dragen. Ouders zijn dan ook altijd welkom in de opvang.

De kinderbegeleider gaat op een respectvolle manier om met de ouders, hun verhalen en thuissituatie. Er is ruimte voor een **gesprek** over de opvoedingspraktijken van thuis, de waarden en de normen en de verwachtingen van de ouders.

De gezinscontext, continuïteit, laagdrempeligheid en kleinschaligheid in de gezinsopvang dragen ertoe bij dat elk kind en ouder zich als vanzelf thuis voelt bij de kinderbegeleider.

Voor ouders en kinderen maken kinderbegeleiders tijd voor een wenperiode. Kinderen en ouders worden uitgenodigd om kennis te maken met de opvang en elkaar te leren kennen.

SAMEN LEVEN OUDERS ALS PARTNER IN DE OPVOEDING

De opvang staat niet enkel open voor ouders, maar heeft hen ook nodig. De ouders zijn de eerste en belangrijkste opvoeders van hun kind. De kinderbegeleider zorgt er dan ook voor dat er een nauwe **samenwerking** is met de ouders.

De contactmomenten zijn hiervoor een belangrijke schakel. Er wordt tijd gemaakt om te luisteren naar de wensen, vragen en zorgen van de ouders met betrekking tot het kind. De kinderbegeleider overlegt samen met de ouders op welke wijze de gezinsopvang hiermee kan rekening houden.

Ouders en kinderbegeleider ontmoeten elkaar vooral in het dagelijkse breng- en haalmoment. De kinderbegeleider neemt de tijd om ouders te verwelkomen en wisselen informatie uit over het dagverloop, het welbevinden en de betrokkenheid van het kind. Door de open houding en **persoonlijke band** komen ze tot echt contact en wederzijdse informatie-uitwisseling met de ouders.

Met tevredenheidsmetingen, in een gesprek of door middel van een enquête, peilen we naar de verwachtingen en **tevredenheid van ouders** over de gezinsopvang.

SAMEN DOEN - OUDERS ALS PARTNERS IN DE GEZINSOPVANG

De kinderbegeleider staat samen met de Organisator in de Gezinsopvang in voor de basiskwaliteit van de gezinsopvang. Ouders kunnen met hun **inbreng** een belangrijke meerwaarde bieden. Elke ouder wordt dan ook uitgenodigd en gestimuleerd om op zijn **eigen manier** deel te nemen aan de werking.

Ouders zijn welkom in de gezinsopvang. Ze worden uitgenodigd op een spontane manier om samen dingen te doen en een bijdrage te leveren. Dit is mede het gevolg van de unieke context van gezinsopvang. Daarnaast zijn er ook specifieke gezinsactiviteiten, zoals feesten (verjaardag, Nieuwjaar), vormingsavonden, gezamenlijke deelname aan buurtfeesten, ...

SAMEN DENKEN EN BESLISSEN OUDERS ALS PARTNERS IN HET BELEID

Samen met ouders beleid maken zorgt voor een **goede afstemming** van de opvang op de noden en wensen van alle partners.

Ouders worden dan ook gestimuleerd om samen – en veelal in informele contacten – met de kinderbegeleider na te denken en te beslissen over belangrijke aspecten in de gezinsopvang. Zo praten ouders en kinderbegeleider samen over de voeding en de verzorging in de opvang, het buitenspelen, de plaats van het individuele kind binnen de eigenheid van gezinsopvang, enz. In dit gesprek is er ruimte voor de verwachtingen van de ouders en kinderbegeleiders waarbij ze samen denken aan oplossingen om de praktijk zo aangenaam mogelijk te maken voor alle partners.

Op die manier biedt de kinderbegeleider niet enkel de kinderen, maar ook de ouders een plaats waar ze zich erkend en gewaardeerd voelen. Een plaats waar nieuwe ervaringen, uitdagingen en contacten kunnen ontstaan. Een plaats waar kinderbegeleider en ouders er **samen voor zorgen dat kinderen er zich goed voelen.**

Het team

WARME EN BETROKKEN PROFESSIONALS

De Organisator in de Gezinsopvang van de Stad Gent bestaat uit een **divers samengestelde groep** van geëngageerde kinderbegeleiders, elk met een eigen achtergrond, motivatie, waarden en normen, wensen en dromen...

Aangestuurd door de Organisator in de Gezinsopvang streven de kinderbegeleiders ernaar hun opvangpraktijk uit te werken met hun **eigen accenten**. Dit met een gemeenschappelijke kijk op kwaliteitsvolle gezinsopvang en met oog voor de zorg, de noden en de diversiteit van de kinderen en de ouders. Door informele contacten tussen kinderbegeleiders en formele gezamenlijke bijeenkomsten groeien kinderbegeleiders in hun job. Om een kwaliteitsvolle opvang te ontwikkelen kijkt elke kinderbegeleider met een kritisch oog naar de dagelijkse werking en het eigen handelen. Hierin krijgen kinderbegeleiders **pedagogische begeleiding** van de Organisator in de Gezinsopvang en gemeenschappelijke werkinstrumenten.

Gezinsopvang evolueert mee met de maatschappelijke veranderingen. Zo komen er steeds nieuwe ontwikkelingen waardoor de visie en praktijk regelmatig worden bijgestuurd. De deelname van de kinderbegeleiders aan **pedagogische conferenties** en **bijscholingen** zorgt ervoor dat ze aansluiting vinden bij nieuwe tendensen en ontwikkelingen binnen de gezinsopvang.

Samenwerken met anderen

JE HEBT EEN DORP NODIG OM EEN KIND OP TE VOEDEN

Het Afrikaans spreekwoord 'je hebt een dorp nodig om een kind op te voeden' geeft goed weer dat een hele gemeenschap verantwoordelijk is voor de opvoeding van een kind.

Om op te groeien hebben kinderen anderen nodig: andere kinderen en volwassenen, die hen op hun manier respectvol benaderen en waarderen om samen op weg te gaan.

De gezinsopvang is geen eiland: het is een plaats van **ontmoeting** met de wijde leefomgeving van kinderen, een plaats waar bruggen gebouwd worden met anderen die mee zorg dragen voor het kind. Voor de kinderbegeleider is de **samenwerking** en **ondersteuning** van de eigen familie, de burens en de buurt essentieel.

SAMENWERKING MET DE FAMILIE

Kinderen maken deel uit van een **gezin** en leren er de familie van de kinderbegeleider kennen.

Partners, kinderen of andere familieleden van de kinderbegeleider vervullen vaak een actieve rol in de gezinsopvang. Dit zorgt voor een hoger welbevinden en betrokkenheid bij de kinderen. Het draagt bij tot hun socialisering, identiteitsontwikkeling en een samenhangsgevoel.

Een **goede samenwerking** tussen kinderbegeleider, gezin en familie is noodzakelijk in de gezinsopvang.

SAMENWERKING MET DE BUREN, DE BUURT EN BUURTINSTANTIES

Een goed contact met de **buren** is onmisbaar. De kinderbegeleider ontvangt hierdoor steun en kan er terecht in noodsituaties.

De kinderbegeleiders maken als inwoners van hun buurt actief gebruik van de faciliteiten en organisaties: winkels, spel- en vrijetijdsinitiatieven, natuur, ... De kinderen krijgen hierdoor extra uitdagingen, afwisseling in activiteiten en de kans om buiten te zijn. Het ondersteunt de kinderen in hun ontwikkeling. Wanneer kinderbegeleiders naar buiten komen, creëren ze een grotere bekendheid en een lagere drempel naar hun opvang. Samenwerken in en met de buurt zorgt er ook voor dat ouders de kans krijgen om een netwerk uit te bouwen.

Daarnaast krijgen de kinderbegeleiders in de gezinsopvang ook ondersteuning van **buurtinstanties** zoals bibliotheek en scholen, maar ook van huisarts, apotheek, enz. Dit vormt een extra vangnet voor de kinderbegeleider.

Colofon

Deze brochure is een samenwerking van de werkgroep visie met kinderbegeleiders en de Pedagogische Begeleidingsdienst van de Dienst Kinderopvang Stad Gent.

Wij danken de onthaalouders die meewerkten aan deze brochure: Bourguillioen Tania, De Clercq Kelly, Vandeputte Anna Maria, Van Holder Marleen en Zaman Jessica.

DIENST KINDEROPVANG

Woodrow Wilsonplein 5

9000 Gent

☎ 09 268 20 80

✉ dienst.kinderopvang@stad.gent

www.stad.gent/kinderopvang

Copyright foto's: Amiano Oldoni